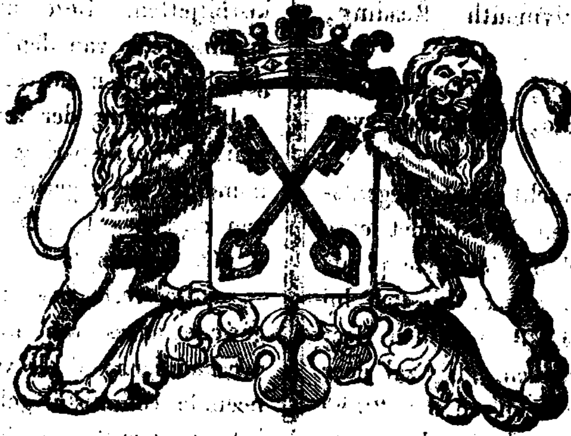
1853. N°. 22.

LEYDSCHE COURANT

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

MAANDAG, 21 FEBRUARIJ.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 19 Februarij.

Wij ontvangen uit 's Hage het volgende **telegrafische berigt**:

Weenen, 18 Februarij.

Heden namiddag is er een aanslag gepleegd tegen het leven van Z. M. den Keizer van Oostenrijk. Z. M. heeft eene onbeduidende wonde bekomen. De pleger van die verfoeijelijke daad bevindt zich in de handen der justitie.

— De thermometer van Fahrenheit teekende heden morgen te half acht ure 13 à 14°.

— Heden morgen hadden zich zeven personen op het ijs van het Galgewater buiten de Wittepoort alhier gewaagd, ten einde baan te vegen voor schaatsenrijders; tot nabij de buitenplaats van den Heer Kleinenberg genaderd zijnde, zakten 5 hunner door het ijs; 4 werden door de beide anderen gered; de laatste (een zeer bejaard man, genaamd Piket) hield ongeveer een uur, door een hem toegeworpen stok, het hoofd en de armen boven, tot dat eindelijk eenige stadswerklieden hem eenen ladder toeschoven waaraan hij zich vastklemde, doch uitgeput die losliet en wegzonk. De stadswerker van der Linden waagde zich tot driemalen, zonk er telkens door, doch redde zich; toen zag men eene hand den ladder grijpen en de oude man werd gered, doch verkeert in zorgelijken toestand.

Het is eene waarschuwing om zich niet op het door het spuijen zoo bedriegelijke ijs van den Rijn of de Stadsgrachten te wagen.

— Wij meenen het publiek te moeten opmerkzaam maken, dat art. 1 der in onze vorige te vinden verordening op het loslopen van honden, vaststelt dat gedurende den tijd, door den Burgemeester te bepalen, geen honden zonder ijzeren of koperen muilband die hun het bijten belet, en waarvan een model op het Bureau van Policie te bezigtigen zal zijn, op straat mogen worden gevonden, zoodat men zich, door ze alleen maar aan een touw te hebben of een *lederen* muilband aan te doen, toch aan de boeten en gevangenisstraf zou blootstellen.

— In de provincie Noordholland is dezer dagen eene belangrijke oudheidkundige ontdekking gedaan. Op de heide, drie kwartier uur ten Z. Z. O. van Hilversum, het zoogenaamde Gooische Bosch, werden bij het omspitten van den grond meer dan vijftig stuks oude steenen gereedschappen gevonden, afkomstig van de vroegste bewoners dezer landen, waarover in de geschiedenis geene berigten gevonden werden. Het zijn wiggen, beitels, lans- en pijlpunten, messen, slijpsteenen en slingerballen, van kwartsiet en sienietsteen, tamelijk ruw bewerkt en van onderscheiden grootte. Zij werden gevonden op en bij drie bevloeringen van veldsteenen, die p. m. eene vierkante el groot waren, een halve el onder den beganen grond en 28 el van elkander lagen, terwijl boven die bevloeringen veel asch en houtskolen gevonden werden, ten bewijze dat daarop gestookt moest zijn. Het meerendeel der gevonden gereedschappen droeg ook duidelijke kenmerken van in het vuur geweest te zijn. De Heer Janssen, Conservator bij het Museum van Oudheden te Leyden, die de opgraving van eene dier steenbevloeringen bijgewoond en bestuurd en toen ook eenige dier gereedschappen gevonden en verworven heeft, is van oordeel dat die ontdekking zeldzaam is, en dat sommige voorwerpen, als geheel eenig, tot bijzondere aanwinst van gemeld museum strekken, terwijl men die stukken te meer op prijs stelt, omdat in ons vaderland in 't algemeen, maar vooral in de provincie Holland, betrekkelijk weinig voorwerpen uit de zoogenoemde steenperiode gevonden zijn. De bevloerde stookplaatsen schijnen hem toe gediend te hebben om aan de steenen gereedschappen meerder hardheid te geven. Over deze ontdekking heeft men uitvoeriger berigten van zijne hand te gemoet te zien. (*Staats-Cour.*)

— De Commissaris des Konings in de Provincie Zuidholland heeft ter kennis gebragt, dat het schieten van watersnippen in de localiteiten bedoeld bij art. 6 van het reglement op de uitoefening der jagt en visscherij in deze provincie aan de houders van groote jagtacten nog blijft toegestaan, na de sluiting der jagt op waterwild tot en met Donderdag den 31sten Maart 1853, en dat de sluiting der visscherij in de binnenwateren dezer provincie, voor dit jaar is bepaald op den 15den Maart aanstaande, en de opening op den 16den Mei daaraanvolgende, met uitzondering der visscherij van spiering en paling, die echter, voor zooveel vlieten, weteringen en slooten betreft, niet anders dan met aalkorven zal worden toegelaten.

— Naar men verneemt zal in den loop der maand April aanstaande, bij de Koninklijke Academie voor de Zee- en landmagt te Breda, het examen ter bevordering van een 30-tal Onder-Officieren der infanterie tot 2den Luitenant bij dat wapen, worden afgenomen.

— De wedstrijd der Kon. Ned. Jagtclub te Rotterdam is bepaald op 20 Junij aanstaande; de Gemeenteraad aldaar heeft *f* 500 beschikbaar gesteld ter tegemoetkoming in de kosten.

— De onbekende te Utrecht, die *f* 5,000 aan de Diaconie-scholen der Herv. Gemeente aldaar geschonken had, heeft nu gelijke som gegeven aan de Kerkelijke Administratie der Herv. Gemeente te dier stede.

— De hoogbejaarde echtgenoot van Paludana Halensis Everts te Kloosterveen (zie ons voorlaatst nommer) heeft haar slechts een paar dagen overleefd. Den 14den werden beider lijken ter aarde besteld, waarbij als eene zuster van de overledene vrouw, 101 jaren oud, de lijken naar de begraafplaats, ½ uur van het sterfhuis verwijderd, te voet heeft gevolgd en is teruggekeerd.

'S GRAVENHAGE, 19 Februarij.

Bij besluit van Z. M. van den 14den, wordt de Schout-bij Nacht H. H. T. Coops, op zijn verzoek eervol afgevoerd uit het corps Zee-Officieren ter zake van langdurige dienst, en hem toegekend een jaarlijksch pensioen van *f* 2400.

— Bij Koninklijk besluit van den 17den, is tot Directeur der Nederlandsche Handel-Maatschappij te rekenen van 1° Mei benoemd, de Heer N. Tjaarda, thans lid van den gemeenteraad en Vice-President der Kamer van Koophandel en Fabrieken te Amsterdam.

— Z. M. heeft ingetrokken de gedane benoeming van een Burgemeester van Hendrik-Ido-Ambacht en Sandelingen-Ambacht, en tot Burgemeester dier gemeenten benoemd H. W. Metman, ten einde die betrekkingen gelijktijdig te bekleeden met die van Burgemeester van Ridderkerk en van Rijsoort.

— Z. M. heeft benoemd tot Auditeur-Militair in het provinciaal kommandement van Zuidholland Jhr. Mr. A. G. van Vredenburch, thans Officier bij de Arondissement-Regtbank te Middelburg.

— Heden wordt de verjaardag van Z. M. den Koning, hoewel dan op zijn uitdrukkelijk verlangen niet openbaar en plegtig gevierd, echter op verschillende wijzen alhier herdacht. In den morgen heeft het Militair Huis des Konings zijne opwachting bij Z. M. gemaakt, op den middag was er ten Hove receptie der Koninklijke Familie, en des namiddags had er bij H. M. de Koningin-Moeder familie-diner plaats.

— Ter gelegenheid van 's Konings verjaardag worden de weezen in de gestichten der verschillende geloofsbelijdenissen en door Z. M. onthaald op een keurig en smakelijk middagmaal. Het Evangelisch Luthersche Weeshuis werd door H. M. de Koningin bezocht, terwijl de weezen aan tafel zaten. H. M. werd aldaar door Regenten en leden van het Kerkbestuur ontvangen en verwelkomd, en onderhield zich daarna op het minzaamst met Regenten, alsook met de weezen, waarvan er één H. M. in dichtmaat toesprak. Waarna H. M. hoogst voldaan het gesticht verliet.

— De Nederl. Consul te Antwerpen heeft, ten gevolge van een besluit des Konings, den 15den dezer aan den Heer Niuteman, Kapt. van het Belgisch schip Clemence, eene zilveren medaille overhandigd, ter belooning van het schoone gedrag, door dien Kapt. gehouden bij gelegenheid van het redden der equipage van een Hollandsch schip. Voorts heeft gemelde Kapt. eene som van *f* 75 ontvangen, ter uitdeeling onder de equipage van zijn schip.

— In de residentie is aangekomen de Baron van Aerssen Beijeren van Voshol, Raad van Legatie bij het Nederlandsch Gezantschap te Parijs, komende van daar.

— De Minister van Binnenl. Zaken heeft de Pharmacopoea pauperum Hollandiae Meridionalis goedgekeurd.

— De Minister van Binnenl. Zaken heeft bekend gemaakt dat sedert den 12den Januarij het Saksische telegraaf-kantoor te Hof gesloten is, doch daarentegen sedert den 15den dezer een kantoor geopend is te Zwickau. De kosten van het overbrengen van een enkel telegrafisch berigt naar deze plaats bedragen, van Amsterdam, Dordrecht, 's Gravenhage, Haarlem, Rotterdam en Utrecht *f* 6 en voor Arnhem *f* 4.80.

Te rekenen van den 15den dezer, worden bij alle Kantoren van den Rijks telegraaf berigten aangenomen voor de volgende plaatsen in Groot-Brittanje: Aberdeen, Bath, Bridgewater, Boston, Carlisle, Doncaster, Dundee,

Exeter, Lancaster, Maryport, Northampton, Perth, Plymouth, Reading, Shrewsbury, Taunton, Whitehaven en Wigan.

— De Minister van Financiën heeft ontvangen *f* 6.18½, door een onbekende, zich teekenende C. P., onder het postmerk Venlo, ten behoeve van 's Rijks schatkist.

— De Heer Vogel, te voren sterrekundige op de sterrewacht in het Regentspark te Londen, is door den Minister van Buitenl. Zaken belast met eene expeditie naar de binnenlanden van Africa. Hij moet zich in de eerste plaats naar Tripoli begeven, en van daar naar het meer Tsad, alwaar hij zich bij de Heeren Bath en Overweg moet voegen, welke, in 1849, met den Heer Richardson, door Lord Palmerston derwaarts zijn gezonden. Hij zal door twee uitgezochte soldaten van het corps mineurs worden verzeld, en den 20sten den togt aannemen. Van het meer Tsad moet de expeditie in het binnenste van Africa doordringen, en dan, zoo mogelijk, bezuiden de evennachts-lijn, den Indischen Oceaan, op de hoogte van Zanguebar, trachten te bereiken.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Vrijdag 18 Februarij.

In deze zitting is een ontwerp van wet ingekomen, regelende de benoembaarheid van vreemdelingen tot 's lands bedieningen. — Ook zijn ingekomen de staats-rekeningen over 1850 en 1851. Deze stukken zijn in handen gesteld van eene Commissie.

De algemeene beraadslaging over het ontwerp van wet, betreffende het bouwen, planten enz. bij vestingen van den Staat, is geopend.

De Heeren ten Cate, v. Nierop, v. Lynden, v. Goltstein en Mackay hebben achtereenvolgens het woord gevoerd.

Nog is ingekomen een nader ontwerp van wet tot regeling van 't armbestuur, welk ontwerp nu met naauwkeurige overweging der gemaakte aanmerkingen in het verslag der rapporteurs van 7 September 1852 is herzien en gewijzigd; terwijl bij de memorie van toelichting tevens op dat verslag is gelet.

Zitting van Zaturdag 19 Februarij.

In deze Zitting zijn de beraadslagingen voortgezet en ten einde gebragt, en daarna het ontwerp aangenomen met 34 tegen 11 stemmen.

Toen is beraadslaagd over het ontwerp van wet tot regeling van het Muntwezen in de West-Indiën, hetgeen met algemeene stemmen is aangenomen.

Daarna is de Zitting opgeheven.

DELFT, 18 Februarij.

Dingsdag morgen jl. is Pieter Gorduyn, watermolenaar op den Harnaschmolen, gemeente Hof van Delft, willende den molen aan den gang helpen, door het scheprad, waarop hij trapte, medegesleept. De zoon, die op het angstgeschrei dadelijk toeschoot, trachtte het scheprad nog achteruit te brengen om hem te redden, maar te vergeefs, eerst twee uren daarna heeft men het lijk zwaar beschadigd terug gevonden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 18 Februarij.

Bij het Hoogerhuis zijn door den Lord-Kanselier, Lord Cranworth, de plannen der regering tot verdere verbetering der regtspleging en wetgeving medegedeeld. Vervolgens deelde hij mede, welke maatregelen hij thans wilde voordragen: 1°. de inschrijving van elken verkoop van grondeigendommen in openbare registers. 2°. eene voordragt tot verbetering van het beheer over liefdadige fondsen en stichtingen. 3°. was hij begonnen te arbeiden aan eene vereeniging der nog geldige Britsche wetten. In de boekerij van het Huis zijn een 40-tal boekdeelen van ineengedrongen letterdruk, op den rug waarvan staat *Al de statuten.* In deze boekdeelen is vervat hetgeen de Regters in de uitvoering hunner ambtspligten moeten in acht nemen. Sedert de troonsbeklimming van Koning Eduard III in het jaar 1330, tot op het einde van het jaar 1844 bedraagt dat aantal 14,408; hieronder zijn de Iersche en de Schotsche statuten niet begrepen, en deze mederekenende, zal men zekerlijk het getal op 20,000 kunnen stellen. De talrijkheid is niet het eenige bezwaar, al die wetten zijn in een zeer onbehagelijken vorm vervat, en niet naar klassen gerangschikt maar alle ondereen verward. Verder is de stijl der wetsbepalingen onaangenaam te lezen en moeijelijk te vatten; zoo vindt men eindelooze zinsneden die zonder eenige afbreking eene gansche bladzijde quarto-druks beslaan.

Geen menschenhoofd is in staat die groote en verwarde massa te bevatten, en daar alzoo de kennis onmogelijk is, is onkunde geene schande meer.

Wanneer alle bestaande wetten, die door latere afgeschaft zijn of van geheel tijdelijken aard waren of alleen plaatselijke en persoonlijke belangen betroffen, uit de verzameling der statuten verwijderd werden, zou er naauwlijks een vierde overblijven. Dat deze arbeid onschatbare voordeelen zou opleveren is duidelijk. De spreker meende zelfs dat de voorgenomen maatregel in het vervolg den grondslag zoude kunnen uitmaken van een *Wetboek Victoria*, waardoor Engeland dezelfde voordeelen zou deelachtig worden als eene naburige natie reeds sinds lang te danken heeft aan dat groote wetboek, hetwelk zijnen maker nog zal doen herdenken, wanneer zijne zegepralen en nederlagen voor lang vergeten zijn.

— De Regering heeft de dagelijksche rente der schatkistbiljetten van 1½ d. verminderd tot 1 d. Deze stoute en onverwachte maatregel, zegt de *Globe*, heeft het publiek als overrompeld en onder de houders der schatkistbiljetten grooten schrik te weeg gebragt. Doch het schijnt dat eenige bankiershuizen van den maatregel vooraf de lucht gehad hebben: dit wordt opgemaakt uit de groote hoeveelheid in de laatste dagen te koop geboden schatkistbiljetten. Deze maatregel, vereenigd met de vredelievende strekking der openingsrede van den Franschen Keizer, heeft gunstig op den koers der Engelsche fondsen aan onze Beurs gewerkt.

De verlaging der rente van de schatkistbiljetten zal voor de schatkist eene jaarlijksche besparing van 60 tot 70,000 £ kunnen ten gevolge hebben; als namelijk de regering negen millioen van die biljetten tegen eene jaarrente van nagenoeg 1½ pCt. zal kunnen plaatsen, terwijl het geld in het algemeen 3 pCt. opbrengt.

— De vertegenwoordigers der geestelijkheid zijn weder vergaderd om het gewone adres van hulde aan de Koningin als het hoofd der staatskerk te overhandigen; doch van deze gelegenheid is door eene in de herfstzitting benoemde commissie gebruik gemaakt om een verslag uit te brengen, waarin betoogd wordt dat de ongunstige gesteldheid der Anglikaansche kerk alleen door haar zelve kan worden verbeterd en dat zij in hare synoden over de middelen daartoe moet beraadslagen. Dit rapport is eenstemmig door de gekozen vertegenwoordigers (het zoogenoemde Lagerhuis) goedgekeurd.

— De officiele staat van den buitenlandschen handel en de scheepvaart van Engeland gedurende 1852 geeft nieuwe stof om 's lands welvaart en tegenwoordige handelsstaatkunde te roemen. Maand op maand is het bedrag van den uitvoer toegenomen in hoeveelheid, doch inzonderheid in waarde; een duidelijk blijk dat de uitvoerhandel niet alleen meer uitgebreid maar ook voordeeliger werd. De thans bekend gemaakte staat toont dat in 1852 aan Britsche producten uitgevoerd is voor eene waarde van 71,429,548 £, tegen 68,531,601 £ in 1851, dus eene vermeerdering van 2,897,947 £. De vermeerdering verdeelt zich over bijkans alle onderdeelen der lijst van uitvoer, en bij geen enkel onzer voorname uitvoer-artikelen is de toeneming grooter dan eene vaste en wel geschraagde markt medebrengt. Zoo blijkt het dat de vraag naar katoenen manufacturen over het geheel tamelijk gelijk gebleven is; dit geldt mede van zijden manufacturen. De aanvraag naar de onderscheiden soorten van metaal schijnt aanmerkelijk toegenomen te zijn, inzonderheid die naar gietijzer (waarvan juist tweemaal zooveel als in 1851 is uitgevoerd), en naar ruw staal.

— In de noordelijke deelen des lands is van Vrijdag tot Zondag eene ontzettende menigte sneeuw gevallen.

— In eene der vertrekken van het postkantoor, dat alleen bij groote drukte gebruikt wordt, heeft men eene aanzienlijke som aan bankbilletten en juweelen ontdekt, die uit brieven schijnen geligt te wezen. De schuldige echter is niet ontdekt.

— Omtrent het vergaan van het stoomschip Victoria verneemt men, dat het Maandag ll. Liverpool had verlaten, aan boord hebbende 100 tusschendeks- en 6 of 8 kajuits-passagiers, en eene vrij zware lading, voornamelijk suiker. Dingsdag namiddag stootte het op eene rots op de hoogte van Howth Light-house. De raderkasten werden door de stortzeeën spoedig stuk geslagen en korten tijd daarna zonk het schip. De manschappen trachtten zich in de 5 booten te redden, doch gingen daarbij met zooveel overijling te werk, dat al dadelijk 3 omsloegen en een aantal schepelingen in de diepte hun graf vonden. Het stoomschip Roscommon, die zich nabij de plaats des ongeluks bevond, nam 45 personen aan boord, terwijl 8 anderen zich op de rotsen hadden gered. Onder het getal der dooden bevinden zich ook de Kapitein, de eerste en tweede stuurman en twee machinisten.

— Te Liverpool wordt een orgel in de St. Georges Hall gebouwd, welks weêrga niet bestaat; de blaasbalken worden door stoomkracht in beweging gezet.

BELGIE.

BRUSSEL, 18 Februarij.

In de zitting der Kamer van Volksvertegenwoordigers van den 16den dezer is de beraadslaging over de begrooting voor het departement van openbare werken over 1853 voortgezet. Twee leden vestigden de aandacht des gouvernements op de kunstmatige vischteelt, die in Frankrijk na welgeslaagde proefnemingen thans van regeringswege op vrij groote schaal werd te werk gesteld, en ook in Nederland een onderwerp van hooge belangstelling was. Zij zagen hierin een middel om de kanalen en stroomen des lands voordeeliger voor de schatkist te maken, en om de voedselstoffen te vermeerderen in een land, alwaar gedurende een derde gedeelte des jaars geen vleeschspijzen genuttigd mogten worden. De gewezen Minister van Binnenl. Zaken, de Heer Rogier, zeide dat de zaak reeds onder zijn bewind bij het Ministerie aanhangig was gemaakt.

De Staats-Commissie die voor geruimen tijd benoemd is om een wets-ontwerp op te stellen, tot regeling van al wat de uitoefening der geneeskunst betreft, heeft thans haar werk voltooid.

— Het Regeringsblad van den 15den dezer behelst een verslag over den staat en de werkzaamheden van het Koninklijk observatorium alhier gedurende 1852, uitgebragt door den Directeur, den Heer Quetelet. Daaruit blijkt dat deze inrigting thans vooral dient voor weêrkundige waarnemingen, en dat aan deze een steeds grooter omvang is gegeven. Het verslag gewaagt verder van de door het gouvernement in de laatste jaren tot bevordering dier nasporingen genomen maatregelen en zegt dat, zoo aan die maatregelen volle uitvoering gegeven wordt, België een der landen zal zijn die de grootste diensten aan de weêrkunde bewijzen. Verder deelt de Heer Quetelet een gedeelte mede van een verslag der Koninklijke Londensche Maatschappij van Wetenschappen, ten einde te doen zien hoe veel waarde ook buiten 's lands gehecht wordt aan hetgeen in België voor de wetenschappelijke kennis der dampkrings-verschijnselen wordt gedaan. Intusschen worden ook de sterrekundige waarnemingen aan het observatorium met instrumenten van de beste werktuigkundigen met vrucht voortgezet.

FRANKRIJK.

PARIJS, 16 Februarij.

De Raad van State zou zich thans bezig houden met het ontwerpen eener wet, vaststellende de dotatie der Keizerin op 3 millioen.

— Van de bonmots, bij gelegenheid van 's Keizers huwelijk met de schoone Jonkvrouw de Montijo gemaakt, wordt het volgende aan een staatsman van hoogen rang toegeschreven: *La passion de l'empire vient de faire place à l'empire de la passion.*

— De Heer Troplong heeft in de aanspraak waarmede hij de zitting van den Senaat den 15den dezer heeft geopend, vooral het denkbeeld uit de Keizerlijke openingsrede ontwikkeld, dat de orde tot de volksvrijheid leidt, en herhaalde ook de vredelievende verklaring des Keizers. Hij zeide dat geen Staat ooit eenen regeringsvorm had gehad, die beter strookt met de algemeene denkwijze des volks. Door de Fransche democratie aan het beginsel van overheidsgezag, hetwelk haar zoo lang verdacht voorkwam, te gewennen, zullen wij, zeide de spreker, tot de uiterlijke en zedelijke orde komen; door de orde tot de arbeidzaamheid, den welstand, den vooruitgang van alle volksklassen, tot de geregelde en gematigde vrijheid van den welgezinden burger, en bovenal tot den vrede.

— In de eerste openbare zitting van het Wetgevend Ligchaam van den 15den, heeft de Heer Bouhier de l'Ecluse, die den eed moest afleggen, verlangd, dat alvorens een brief aan de Kamer gerigt en aan den President overhandigd, waarin hij de gronden had opgegeven, waarop hij den eed wilde afleggen, werd voorgelezen. De President weigerde dit, omdat de inhoud daarvan de grenzen der gematigheid te buiten ging, daar de schrijver de volkssouvereiniteit, welke den Keizer Napoleon III aan het hoofd der Franschen gesteld had, ontkende. De Heer Bouhier de l'Ecluse protesteerde van zijnen kant tegen deze weigering des Presidents, waarop de President bepaalde, dat hij 14 dagen tijds zou hebben om zich te bedenken of hij den eed wilde afleggen of niet.

— De plegtigheid der opening van de Kamers is bijna door de bevolking niet opgemerkt; een ieder is aan zijne werkzaamheden gebleven. De Beurs, die eerst eene gunstige stemming aan den dag legde, is daarna vrij aanmerkelijk gedaald.

— De godsdienstige belangen zijn nog steeds het onderwerp van een vinnigen strijd tusschen het dagblad *l'Univers* en het *Journal des Débats*. Het laatste vraagt of vrijheid van godsdienst niet uit den aard der zaak medebrengt, dat door de verschillende gezindheden pogingen mogen worden aangewend tot het verbreiden harer godsdienstige overtuiging en beginselen, onder voorwaarde alleen, dat door die pogingen de openbare orde niet worde verstoord.

De Katholieken, zegt dat blad, in Frankrijk, in Engeland en elders, die geschriften uitgeven ter bestrijding der Protestantsche beginselen, drijven propaganda en gronden zich op het beginsel der vrijheid van eeredienst. Elke godsdienstige gezindheid, die vertrouwen heeft op de zuiverheid harer beginselen, verlangt de verbreiding er van. Vrijheid van godsdienst is derhalve in den grond vrijheid, om godsdienstige leerstukken en beginselen te verbreiden en bij anderdenkenden ingang te doen vinden. Niets is van meer belang, dan dat elk vrijelijk kan onderzoeken, en daarna kiezen. Hoe meer men overtuigd is, dat er een wezenlijk verschil bestaat in godsdienstige vraagstukken; hoe meer men gevoelt, dat het een moet leiden tot het heil der zielen, het andere tot haar verderf, — des te meer is het pligt om bij anderen eene vrijheid te eerbiedigen, waaraan men voor zich zelf eene zoo groote behoefte heeft.

Het is deze vrijheid zegt het *Journal des Débats* welke wij verdedigen. Wij vorderen die voor de Protestanten in Frankrijk, en dat wel met te meer aandrang en nadruk, omdat zij er de minderheid uitmaken, en magtige en onverzoenlijke tegenstanders tegenover zich hebben. Het is evenmin ons oogmerk, om Frankrijk te Protestantiseren, als om Engeland te Katholiseren. Gelijke regten voor alle gezindheden! ter uitoefening harer openbare eeredienst; gelijke regten voor allen, ter verdediging en verbreiding langs den wettigen weg der vrije wisseling van gedachten nopens hare beginselen! Eerbied voor de vrijheid van geweten in godsdienstige aangelegenheden, het heiligste voorregt dezer wereld!

Wij zijn voor de vrijheid der Godsdienst, en het dagblad *l'Univers* is daar tegen. Daarin alleen bestaat het verschil tusschen ons en dat dagblad.

— De republikeinsche schrijvers van de *Siecle* zijn het niet eens met het beweren des Keizers, dat de vrijheid nooit iets duurzaams heeft gesticht maar wel heeft gestrekt om datgene, 't welk door het verloop der tijden was bevestigd, de kroon optezetten. Zij voeren aan dat juist het tegendeel waar is, en dat elk staatkundig gebouw de vrijheid ten grondslag moet hebben. Op dien grond sporen zij de Regering aan, om toch vooral thans haar werk te kroonen, en aan de natie de vrijheid weder te geven, zonder welke zij niet bestaan kan; zonder welke geen bewind duurzaam met het opperste gezag bekleed kan blijven.

— Eenige dienstboden in het kasteel der Tuilleriën, zeer verdacht van mededeelingen te hebben gedaan van zaken dáár voorgevallen, welke zij hadden moeten zwijgen, zijn uit hunne dienst ontslagen.

— In den avond van den 15den te 9 ure is hier op de hoogte van Montmartre, een zonderling luchtverschijnsel waargenomen. Gedurende ongeveer 20 minuten was geheel Parijs als ware het teruggekaatst in de wolken, als of een onmetelijke spiegel boven de stad was opgehangen. De sterk verlichte punten, de halftinten, het licht en bruin, alles was met eene wonderbaarlijke getrouwheid weêrgegeven, en men kon de huizen onderscheiden die de stad vormen, de krommingen der rivier, ja zelfs de weêrkaatsing der duizenden gasbekken. Deskundigen geven van dit verschijnsel de volgende uitlegging: De wolken waren zamengesteld uit sneeuw, dat is te zeggen uit gekristalliseerde waterdeeltjes. Deze vormden als ware het een eindeloozen kristallen spiegel, die met betrekking tot de aanschouwers zich geplaatst vond in een hoek, gelijk vallende met den reflexiehoek, en bij gevolg al de vlakke voorwerpen onder zijne oppervlakte weêrgaf. Na eenige minuten, maakte een dikke mist een einde aan dit verschijnsel.

— De stad Caen heeft een wedstrijd geopend tusschen al de kant-fabriekanten dier stad, om een tooisel van witte blonde te vervaardigen, door die stad bestemd tot een geschenk aan de Keizerin.

ITALIE.

ROME, 6 Februarij.

De Fransche *Moniteur* deelt mede dat de Paus, bij gelegenheid van den feestdag van Maria Lichtmis, als naar gewoonte een aantal waskaarsen heeft gezegend, die naar de verschillende Vorsten zijn gezonden, en dat hij zoo welwillend is geweest, ook eene waskaars te bestemmen voor de Keizerin der Franschen, hoewel hij nog geene officiële kennisgeving had bekomen van hare komst tot den troon.

— De Generaal Allonveau de Montréal heeft het bevelhebberschap des Franschen legers op zich genomen; Generaal Gemeau zal eerdaags naar Frankrijk terugkeeren.

— Te Orvieto heeft eene oproerige beweging plaats gehad; een persoon is door dolksteken vermoord, de glazen eener kerk zijn ingeworpen en moordkreten zijn geuit tegen mannen van het behoud. Meerdere bijzonderheden waren nog niet bekend.

PRUISSEN.

BERLIJN, 17 Februarij

De voor eenigen tijd vooral tegen de orde der Jesuiten gerigte maatregel der Regering, om het optreden van reizende predikers van die orde en het aanstellen van in hare kweekscholen gevormde geestelijken aan zekere beperkingen te onderwerpen, is in de Tweede Kamer weder ter sprake gebragt.

De Minister van Binnenl. Zaken heeft de verordening toegelicht als niet ten doel hebbende om het optreden van reizende predikers noch de aanstelling van buiten 's lands gevormde geestelijken te verbieden (immers het een en het ander had sedert het uitvaardigen dier verordening gedurig plaats gevonden), maar alleen om het toezigt, waartoe de Regering bevoegd en ook verpligt was, uit te oefenen.

De Heer Wentzel, een der warme liberalen, zeide geene partij te kiezen in den strijd der kerkgenootschappen; hij was zeker, dat de waarheid in het eind altijd de zege behaalt; hij was overtuigd dat ook aan de Evangelische kerk de haar toekomende vrijheid wordt onthouden. Zoolang de leden van de uitsluitende rigting aan het roer van staat staan: zoolang de Regering geene voller geloofs- en gewetensvrijheid verleent, maar uitwendige middelen tot bevordering of tegenhouding van geloofsbegrippen aanwendt, zoolang is er eene gevaarlijke ziektestof in het staatsligchaam. Zij moesten derhalve hunne Katholieke medeleden ondersteunen, en zich zoo op het echt-Evangelische standpunt stellen.

De Minister van Eeredienst verklaarde zich bewust te zijn niemand te hebben verongelijkt en daarom de zaak gerust aan God over te geven. Er is naauwelijks, zeide hij, eenig ander groot land, waarin de onderlinge verhouding der verschillende kerkgenootschappen zooveel moeijelijkheden oplevert als in ons vaderland; ik hoop van God dat Hij ze zal doen verdwijnen. De constitutie zegt dat de kerkgenootschappen godsdienstvrijheid hebben, doch de aard der zaak zegt dat de Pruissische Staat zijne eigene zaken niet door anderen laat regelen; nu zijn de grenzen van Kerk en Staat niet overal scherp afgebakend; er is een aan beide gemeenschappelijk gebied; en juist op dat gebied ligt het aanhangige geschilpunt. Het gouvernement mag dat gebied niet ontruimen, maar het heeft er andere dan kerkgenootschappelijke belangen, het heeft er den kerkgenootschappelijken vrede voor te staan. Of meent gij misschien dat wij door maatregelen van het staatsgezag de Evangelische kerk groot zouden willen maken? Goddank, zulken steun behoeft de Evangelische kerk niet, sedert vele jaren reeds is in haar een heilige, eeuwige geest (liefde) en krachtig werkzaam. De Jesuiten-predikatien hebben tot nog toe geene andere uitwerking gehad, dan die kerk tot nieuwe waakzaamheid en nieuwe liefde op te wekken.

Voorts verklaarde hij ten slotte, dat de Paus zelf, den Koning zijnen warmsten dank had betuigd voor de vrijheid die zij geniet, en noodigde de Katholieke medeleden uit om aan hare kiezers de verklaring over te brengen, dat de Regering jegens de Katholieke kerk niets kwaads in den zin heeft.

— Van de Oostenrijksche Regering is de volmagt gekomen, om het met de onze gesloten tolverdrag te teekenen. Er worden pogingen aangewend om de toestemming der andere Duitsche Regeringen te verkrijgen.

— Men telt thans bij ons te lande 118 gymnasiums, welke in het schooljaar 1851/52 door 31,433 leerlingen werden bezocht.

— De verschillende geloofsbelijdenissen tellen het volgende aantal leden: Protestanten in de steden 3,129,677, op het platte land 6,857,600; Katholiken in de steden 1,265,209, op het land 4,797,977; Mennoniten in de steden 2,476, op het land 12,032; Grieken in de steden geene, op het land 1,269; Israeliten in de steden 173,200, op het land 45,574.

— Te Meurs is den 9den dezer eene ongehuwde vrouw van de Israelitische godsdienst overleden, in den hoogen ouderdom van 107 jaren.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 17 Februarij.

De Regering heeft aan die van Zwitzerland eene nota gerigt over de woelingen in het kanton Tessino, omdat zich daar revolutionnaire Comités gevormd hadden, welke aanleiding hadden gegeven tot de onlusten te Milaan. De Regering eischt voldoening en dreigt met krachtige maatregelen.

— Volgens het schrijven van hier aan een Silesisch dagblad, zou in Hongarije eene uitgebreide zamenzwering ontdekt en reeds onderscheiden mannen en vrouwen in hechtenis zijn genomen.

VEREENIGDE STATEN.

NEW-YORK, 1 Februarij.

Het voorstel van den Generaal Cass, om aan de Europesche Mogendheden te beletten kolonien te vestigen op het grondgebied der Ver. Staten, en vooral om aan Engeland het vermeend regt op sommige gedeelten van Midden-Amerika te betwisten, is door het Congres met meerderheid van stemmen aangenomen.

— In eenen brief uit China, door den *Boston-Post* medegedeeld, wordt, op grond van mededeelingen van een ingezeten van Japan, verzekerd dat de Japansche Regering geduchte aanstalten heeft gemaakt om de Noord-Amerikaansche expeditie af te slaan.

KERKNIEUWS.

Ter vervulling van eene der Predikantsplaatsen in de Hervormde gemeente te Leerdam, zijnde eene Kon. collatie, heeft Z. M. benoemd Ds. T. Poortman, te Sybecarspel, overeenkomstig de keuze op dien Predikant uitgebragt door de leden des kerkeraads, kerkvoogden en notabelen benevens den oudsten Leeraar der gemeente, uit eene door het Departement voor de Zaken der Hervormde Eeredienst opgegevene nominatie.

POLICIE.

Hier ter stede is eene DAMES-MOF gevonden, die door de belanghebbende aan het Bureau van Policie kan worden afgehaald.

ADVERTENTIEN.

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG TE LEYDEN.

Zaturdag 19 Februarij. Van *f* 45 tot *f* 49.

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN.

Zaturdag 19 Februarij.

Tarwe *f* 8.30 tot *f* 9.30. Rogge *f* 6.30 tot *f* 6.80. Gerst *f* 5.00 tot *f* 5.20. Haver *f* 3,30 tot *f* 3.80. Paardeboonen *f* 5.80 tot *f* 6.00. Duiveboonen *f* 6.00 tot *f* 6.50.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

VRIJDAG, 18 Februarij.

		Laagst.koers.	Hoogst.koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à 2½ pCt.	$64\frac{15}{16}$	$65\frac{1}{8}$	$65\frac{1}{8}$
Dito Certificaten	3	$77\frac{1}{4}$	$77\frac{1}{2}$	$77\frac{1}{4}$
Dito dito	4	$95\frac{7}{8}$	$96\frac{1}{8}$	$96\frac{1}{8}$
Amortisatie Syndicaat	3½	$95\frac{5}{8}$	$95\frac{7}{8}$	$95\frac{5}{8}$
Handelmaatschappij	4½	$120\frac{1}{8}$	$120\frac{3}{8}$	—
O. I. Leening	4	$95\frac{3}{4}$	$95\frac{13}{16}$	—
Dito Holl. Spoorweg		—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	4½	—	—	—
Haarlemmermeer	5	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	3	$73\frac{3}{4}$	—	—
Dito dito	5	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	5	$108\frac{1}{4}$	$108\frac{3}{8}$	$108\frac{5}{8}$
Dito dito 1828 en 1829	5	$107\frac{1}{4}$	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	$97\frac{1}{4}$	—	—
Dito 1840	4	$92\frac{5}{8}$	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	4	$91\frac{5}{8}$	92	92
Dito dito Nieuwe	4	—	—	—
Inschrijving in Assign.	6	—	—	—
Certificaten van dito	6	—	—	—
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500	—	—	—
Dito Obligatiën	4	$87\frac{1}{2}$	—	—
SPANJE, Obligatien	à 1 pCt.	$23\frac{1}{4}$	$23\frac{3}{8}$	$23\frac{5}{16}$
Dito Obligatien	3	46	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	3	$42\frac{5}{8}$	$42\frac{13}{16}$	$42\frac{11}{16}$
Bewijzen Coupons		$4\frac{7}{8}$	$4\frac{15}{16}$	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	5	—	—	—
Dito	4	—	—	—
Dito Metall.	5	$81\frac{15}{16}$	$82\frac{1}{16}$	—
Dito Nieuwe	5	93	$93\frac{1}{8}$	$93\frac{1}{8}$
Dito 1847	2½	$42\frac{1}{16}$	$42\frac{1}{8}$	—
BELGIE, Banc	2½	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	2½	$52\frac{1}{16}$	$52\frac{3}{8}$	$52\frac{1}{16}$
BRAZILIE, 1824 100 £	5	$99\frac{7}{8}$	100	—
PORTUGAL, te Londen	5	$41\frac{1}{8}$	—	—
Dito dito	4	$38\frac{15}{16}$	39	$38\frac{15}{16}$
VENEZUELA	3½	38	—	—
MEXICO	5	$24\frac{1}{4}$	$24\frac{3}{8}$	$24\frac{5}{16}$
AMERIKA, Bankactiën		$4\frac{1}{8}$	$4\frac{3}{8}$	—

Koers van het Geld. Beleening 2½ pCt. Prolongatie 2½ pCt. Wissel-Disconto 2. De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is *f* 9.75 à 85.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.